

Mihus I. P.

*д.е.н., професор, завідувач кафедри менеджменту та економічної безпеки
Черкаського національного університету ім. Богдана Хмельницького (м. Черкаси)
Україна; e-mail: irymamihus@ukr.net*

Андрієнко В. М.

*д.е.н., доцент, професор,
кафедра менеджменту та економічної безпеки
Черкаського національного університету ім. Богдана Хмельницького (м. Черкаси)
Україна*

Молодецький С. С.

*к.е.н., кафедра менеджменту та економічної безпеки
Черкаського національного університету ім. Богдана Хмельницького (м. Черкаси)
Україна*

Бліхар М. М.

*к.е.н., доцент, кафедра конституційного та міжнародного права
Львівського національного університету «Львівська політехніка» (м. Львів) Україна*

МЕТОДИКА ПРОГНОЗУВАННЯ БАНКРУТСТВА ТА РЕЙДЕРСТВА ЯК ІНСТРУМЕНТ ДЕРЖАВНОГО МОНІТОРИНГУ СТАНУ ФІНАНСОВОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ

Анотація. У статті розглянуто такий вид загроз економічній безпеці суб'єктів господарської діяльності у системі фінансової безпеки держави, як рейдерство. Уточнено сутність понять «рейдерство» та «протидія рейдерству». Проведено дослідження методології протистояння недружнім поглинанням. Проаналізовані передумови рейдерських атак на підприємства. Розроблено методику прогнозування банкрутства як загрози економічній безпеці підприємств, використання якої як інструменту державного моніторингу дозволить попередити негативні наслідки рейдерських захоплень для стану фінансової безпеки України.

Ключові слова: рейдерство, протидія рейдерству, економічна безпека, загроза економічній безпеці підприємництва, захоплення підприємств, захист підприємств, банкрутство, фінансова безпека, державне регулювання.

Формул: 0; рис.: 1, табл.: 5; бібл.:10

Mihus I.

Ph.D., Professor,

*Head of Department Management and Economic Security
Cherkasy National University them. Bohdan Khmelnytsky (Cherkasy)
Ukraine; e-mail: irymamihus@ukr.net*

Andrienko V.

*Prof. Department Management and Economic Security
Cherkasy National University them. Bohdan Khmelnytsky (Cherkasy), Ukraine*

Molodets'kyi S.

*Ph.D. Department Management and Economic Security
Cherkasy National University them. Bohdan Khmelnytsky (Cherkasy), Ukraine*

Blikhar M.

*Ph.D., assistant professor of constitutional and international law,
Lviv National University Lviv Polytechnic (Lviv), Ukraine*

**THE PROCESS OF FORECASTING BANKRUPTCY AND RAIDING AS A TOOL
OF PUBLIC MONITORING FINANCIAL SECURITY STATE OF UKRAINE**

Abstract. The article deals with the stages of raider development. The influence of raids on economic security of economic entities in the system of financial security of the state is researched. The essence of the concepts of "raider" and "counteraction to raiding" is specified. The study of the methodology of counteraction to unfriendly absorption has been carried out. The main methods of raiding opposition are systematized. The relationship between bankruptcy and raiding at enterprises is investigated. The list of indicators on the basis of which the estimation of financial condition of the enterprises is carried out, the results of which allows to identify the preconditions of raider attacks at the enterprises. The method of forecasting bankruptcy as a threat to the economic security of enterprises is developed, the use of which as a tool of state monitoring will prevent the negative consequences of raider hijackings for the state of financial security of Ukraine. Approbation of the proposed methodology was carried out at five enterprises of Ukraine, which confirmed previous calculations, more accurately pointing to the reality of the threat of raider capture.

Keywords: raiding, counter raiding, economic security, economic security business threat, takeovers, defense enterprises, bankruptcy, financial security, government regulation.

GEL Classification: G33, L2

Formulas: 0; fig.: 1, tabl.: 5, bibl. 10

Мизус И. П.

*д.э.н., профессор, заведующий кафедрой менеджмента
и экономической безопасности,*

Черкасский национальный университет им. Богдана Хмельницкого (г. Черкаси)

Украина; e-mail: irutamihus@ukr.net

Андрієнко В. М.

д.э.н., профессор,

кафедра менеджмента и экономической безопасности

Черкасского национального университета

им. Богдана Хмельницкого (г. Черкаси), Украина

Молодецкий С. С.

к.э.н. кафедры

менеджмента и экономической безопасности

Черкасского национального университета

им. Богдана Хмельницкого (г. Черкаси), Украина

Блихар М. М.

к.э.н., доцент кафедры конституционного и международного права

Львовский национальный университет «Львовская политехника» (г. Львов), Украина

МЕТОДИКА ПРОГНОЗИРОВАНИЯ БАНКРОТСТВА И РЕЙДЕРСТВА КАК ИНСТРУМЕНТ ГОСУДАРСТВЕННОГО МОНИТОРИНГА СОСТОЯНИЯ ФИНАНСОВОЙ БЕЗОПАСНОСТИ УКРАИНЫ

Аннотация. В статье рассмотрен такой вид угроз экономической безопасности субъектов хозяйственной деятельности, как рейдерство. Уточнена сущность понятий «рейдерство» и «противодействие рейдерству». Проведено исследование методологии противостояния недружественным поглощением. Проанализированы предпосылки рейдерских атак на предприятия. Разработана методика прогнозирования банкротства как угрозы экономической безопасности предприятий.

Ключевые слова: рейдерство, противодействие рейдерству, экономическая безопасность, угроза экономической безопасности предпринимательства, захват предприятий, защита предприятий, банкротство.

Формул: 0; рис.: 1, табл.: 5, библи.: 10

Вступ. У сучасних умовах особливого значення набуває забезпечення економічної безпеки суб'єктів господарської діяльності різних форм власності через нейтралізацію загроз, які виникають на тлі погіршення фінансового стану, зниження рівня корпоративного

управління, недосконалості законодавства, створюючи сприятливі умови для рейдерського захоплення. Тому, таке широке поширення рейдерства створює суттєву загрозу економічній безпеці України та ставить під сумнів тезу про створення справді високорозвиненої, правової, цивілізованої європейської держав із високим рівнем життя, культури та демократії.

Аналіз досліджень та постановка завдання. Тема рейдерства перебуває у полі зору як багатьох науковців у галузі цивільного, адміністративного, господарського права, так і практикуючих юристів та економістів. Питанням рейдерства присвячені наукові дослідження О.В. Черевка, З.Б. Живко, Н.В. Зачосової, В.П. Багрової, З.С. Варналія та ін. Однак, проблема протидії рейдерству в корпоративному та інших секторах економіки і нині залишається невирішеною, та не втрачає своєї актуальності.

Метою статті є вивчення ефективних методів управління підприємством за умов загрози рейдерства розширення інструментарію державного моніторингу стану суб'єктів господарської діяльності результати фінансування яких мають вплив на фінансову безпеку України шляхом розробки методики прогнозування банкрутства та рейдерства, як інструменту державного моніторингу стану фінансової безпеки України.

Результати дослідження. Запорукою фінансової безпеки держави є мінімізація негативних ефектів від наявних та ймовірних загроз для господарюючих суб'єктів. Однією із таких загроз є рейдерські атаки, число яких в Україні зростає по мірі зменшення можливості зацікавлених осіб у законний спосіб (передусім, через участь у приватизації) привласнити бажані об'єкти чи компанії, незалежно від форми їх власності. Проте, у більшості випадків власники таких об'єктів і трудові колективи компаній, котрі зазнали нападу з боку рейдерів, самотужки неспроможні захистити власні фінансові інтереси [1].

У сучасному розумінні поняття рейдерство з'явилося у США та означало знищення компанії і перерозподіл її власності й корпоративних прав. Нині головною метою рейдерства є захоплення великого бізнесу підприємств, нерухомості обладнання, тощо. Основними методами захоплення підприємств є придбання акцій, проведення додаткової емісії акцій, ініціювання банкрутства, реприватизація, корпоративний шпіонаж, силове захоплення тощо [2].

Під терміном «рейдерство» розуміють доволі широкий спектр дій: від звичайного законного недружнього поглинання об'єктів власності до відверто «бандитського» захоплення підприємства. Необхідність протидії рейдерству означає для суб'єктів господарювання потребу у витрачанні фінансових, кадрових, інформаційних ресурсів. Їх здатність до видання ефективного господарювання знижується, що у свою чергу негативно впливає на стан фінансової безпеки держави, зокрема її бюджетну, боргову, грошово-кредитну складові.

Найефективнішим способом протистояння рейдерству є захист превентивного характеру. Необхідно створити всі умови, щоб захоплення підприємства стало для рейдерів недоцільним, або ж переорієнтувати потенційного рейдера з інтересу корпоративного захоплення на використання цивілізованого механізму об'єднання та поглинання [3].

Доцільно окреслити ряд основних методів протистояння рейдерству, які зображені на рисунку 1.

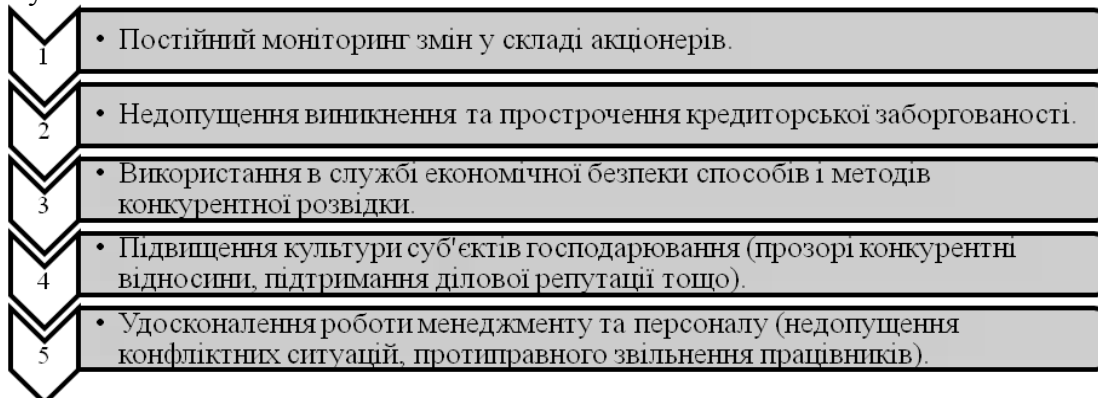


Рис. 1. Основні методи протистояння рейдерству
Джерело: складено авторами

Боротьба з загрозою рейдерства межує із поняттям економічної безпеки суб'єкта господарювання. В процесі рейдерського захоплення більшість підприємств-об'єктів опиняються чи доводяться до банкрутства в наслідок дій рейдерів. Показники ранньої діагностики банкрутства дозволяють оцінити імовірність його настання ще до початку погіршення фінансового стану і можуть бути основою для його встановлення. Прогнозування імовірності банкрутства зазвичай здійснюється через механізм визначення інтегрального показника, який включає в себе розрахунок факторних дискримінантних моделей, що базуються на множинному дискримінантному аналізі [4].

На нашу думку, в Україні використання моделей прогнозування банкрутства підприємства не є достатньо поширеним. По-перше, це спричинене неадаптованістю до української економіки вже існуючих моделей, по-друге, це зумовлене відсутністю державної підтримки створення необхідних інструментів та методик попередження банкрутства на вітчизняних підприємствах. Існуючі методики пропонують комплексний аналіз фінансово-господарської діяльності підприємства, при якому тільки для оцінки загального фінансового стану пропонується розрахувати понад 30 показників, що не завжди є зручним для зовнішніх користувачів.

Дискримінантні моделі прогнозування банкрутства є перш за все інструментом експрес-тесту фінансового стану підприємства, оскільки вони використовують незначну кількість факторних показників. Головна умова ефективності цих моделей — відсутність стійких взаємозв'язків між факторними показниками. На основі існуючих моделей прогнозування банкрутства були відібрані наступні факторні показники: x_1 — коефіцієнт співвідношення кредиторської і дебіторської заборгованостей; x_2 — коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості; x_3 — коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості; x_4 — коефіцієнт прибутковості активів; x_5 — коефіцієнт прибутковості власного капіталу; x_6 — коефіцієнт покриття; x_7 — коефіцієнт швидкої ліквідності; x_8 — коефіцієнт абсолютної ліквідності; x_9 — коефіцієнт ліквідності робочого капіталу; x_{10} — коефіцієнт фінансування; x_{11} — коефіцієнт фінансової незалежності; x_{12} — коефіцієнт фінансової стійкості [5].

Для виявлення взаємозв'язку між цими показниками застосуємо методику проведення кореляційно-регресійного аналізу (табл. 1).

Таблиця 1

Оцінка сили зв'язку за величиною коефіцієнта кореляції

Розмір зв'язку	Характер зв'язку	
	Прямий (+)	Зворотній (-)
Відсутній	0	0
Слабкий	Від 0 до +0,29	Від 0 до -0,29
Середній	Від +0,3 до +0,69	Від -0,3 до -0,69
Сильний	Від +0,7 до +0,99	Від -0,7 до -0,99
Повний (функціональний)	+1,0	-1,0

Джерело [6]

Таким чином, отримані наступні результати кореляційного аналізу (табл. 2).

Таблиця 2

Результати кореляційного аналізу факторних показників

	X1	X2	X3	X4	X5	X6	X7	X8	X9	X10	X11	X12
X1	1											
X2	0,44	1										
X3	0,15	-0,54	1									
X4	-0,32	-0,51	0,04	1								
X5	-0,10	-0,41	0,20	0,29	1							
X6	-0,50	0,09	-0,43	-0,04	-0,18	1						
X7	-0,28	0,45	-0,60	-0,05	-0,03	0,60	1					
X8	-0,61	0,02	-0,41	0,05	-0,12	0,97	0,63	1				
X9	-0,25	-0,06	-0,50	0,19	-0,08	0,46	0,20	0,40	1			
X10	-0,34	0,12	-0,32	0,07	-0,07	0,16	0,24	0,19	0,24	1		
X11	-0,13	0,44	-0,26	-0,43	-0,40	0,31	0,19	0,19	0,19	0,44	1	
X12	-0,22	0,67	-0,68	-0,38	-0,34	0,47	0,67	0,46	0,12	0,31	0,61	1

Джерело: розраховано авторами

За результатами кореляційного аналізу можна зробити висновки:

— найбільш стійкий прямий взаємозв'язок існує між показниками x_7 та x_8 (коефіцієнт швидкої ліквідності та коефіцієнт абсолютної ліквідності, значення кореляції 0,63);

— досить стійкий прямий взаємозв'язок існує між показниками x_{11} та x_{12} (коефіцієнт фінансової незалежності та коефіцієнт фінансової стійкості, значення кореляції 0,61);

— стійкий прямий взаємозв'язок існує між показниками x_6 та x_7 (коефіцієнт швидкої ліквідності та коефіцієнт покриття, значення кореляції 0,60);

— середній прямий взаємозв'язок існує між показниками x_1 та x_2 (коефіцієнт співвідношення кредиторської і дебіторської заборгованості та коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості, значення кореляції 0,44); показниками X_{10} та X_{11} (коефіцієнт фінансування та коефіцієнт фінансової незалежності, значення кореляції 0,44); показниками X_8 та X_9 (коефіцієнт абсолютної ліквідності та коефіцієнт ліквідності робочого капіталу, значення кореляції 0,40);

— слабкий прямий взаємозв'язок існує між показниками x_4 та x_5 (коефіцієнт прибутковості активів та коефіцієнт прибутковості власного капіталу, значення кореляції 0,29); показниками x_9 та x_{10} (коефіцієнт ліквідності робочого капіталу та коефіцієнт фінансування, значення кореляції 0,24); показниками x_3 та x_4 (коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості та коефіцієнт прибутковості активів, значення кореляції 0,04);

— середній зворотній зв'язок існує між показниками x_2 (коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості) та x_3 (коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості) - значення кореляції -0,54;

— слабкий зворотній зв'язок між показниками x_5 та x_6 (коефіцієнт прибутковості власного капіталу та коефіцієнт покриття) - значення кореляції -0,18;

Можна зробити висновок, що результати кореляційного аналізу відповідають дійсності навіть за такої невеликої вибірки статистичних показників.

На підставі кореляційного аналізу можна відібрати наступні факторні показники, які не пов'язані між собою:

- коефіцієнт співвідношення кредиторської та дебіторської заборгованостей (x_1);
- коефіцієнт прибутковості активів (x_4);
- коефіцієнт покриття (загальної ліквідності) (x_6);
- коефіцієнт фінансування (x_{10});
- коефіцієнт фінансової незалежності (автономії) (x_{11}).

У переважній частині моделей зарубіжних економістів найбільшу вагу мають показники рентабельності, насамперед, рентабельності активів за показником прибутку до оподаткування та сплати відсотків. Для вітчизняних підприємств це також є справедливим. Але, на відміну від існуючих моделей, ми пропонуємо використовувати показник рентабельності активів за чистим прибутком [7]

За результатами кореляційного аналізу дванадцяти факторних показників, які використовуються у дискримінантних моделях прогнозування банкрутства, були відібрані п'ять показників, між якими немає істотної кореляції та які можна використати при створенні дискримінантної моделі прогнозування банкрутства в умовах саме рейдерського захоплення на досліджуваних підприємствах, а саме:

- коефіцієнт співвідношення кредиторської та дебіторської заборгованостей (K1);
- коефіцієнт прибутковості активів (K2);
- коефіцієнт покриття (K3);
- коефіцієнт фінансування (K4);
- коефіцієнт фінансової незалежності (K5) [8].

Для встановлення нормативних значень наведених показників, пропонуємо розподілити їх за трьома категоріями, які сприятимуть глибшому розумінню їх сутності та взаємозв'язку фінансового стану з можливістю рейдерського захоплення підприємства (табл. 3).

Таблиця 3

Нормативні значення показників моделі раннього прогнозування імовірності банкрутства та рейдерського захоплення

Назва показника	Позитивне значення	Негативне значення	Критичне значення
Коефіцієнт співвідношення кредиторської та дебіторської заборгованостей	<1 Підприємство вчасно проводить розрахунки	>1 Підприємство несвоєчасно отримує кошти за реалізовану продукцію	<0 У підприємства відсутні оборотні кошти
Коефіцієнт прибутковості активів	>0,1 Висока прибутковість підприємства	<0,1 Низька прибутковість підприємства	<0 Збитковість підприємства
Коефіцієнт покриття	1,5-2,5 вартість поточних активів повинна перевищувати суму поточних зобов'язань	>2,5 Підприємство нераціонально використовує поточні активи	<1 Поточних активів недостатньо для погашення поточних зобов'язань
Коефіцієнт фінансування	<1, зменшення фінансової стійкості підприємства	>1 Низька фінансова стійкість підприємства	>5 Критична фінансова стійкість підприємства
Коефіцієнт фінансової незалежності	0,4-0,6 Стабільний фінансовий стан підприємства	<0,4 Підприємство залежне від зовнішнього фінансування	<0 Критичний фінансовий стан підприємства

Джерело: складено авторами на основі [9]

Саме розрахунок зазначених показників дозволить здійснити державними органами влади або іншими зацікавленими особами ранню діагностику банкрутства та початку здійснення рейдерського захоплення.

Для визначення важливості кожного показника, були запрошені експерти з числа науковців та практиків, які встановили значення вагових коефіцієнтів запропонованої моделі.

Запропонована нами модель раннього прогнозування імовірності банкрутства та рейдерства буде мати вигляд:

$$R = K_1 + 0,30K_2 + 0,25K_3 + 0,2K_4 + 0,25K_5$$

Саме така модель зможе допомогти власникам підприємств, акціонерам та іншим зацікавленими особам здійснити діагностику можливого банкрутства підприємства та рейдерського захоплення підприємства.

З метою характеристики результатів запропонованої моделі раннього прогнозування імовірності банкрутства та рейдерства, розроблено шкалу (табл. 4).

Таблиця 4

Шкала оцінювання результатів моделювання раннього прогнозування імовірності банкрутства та рейдерства

Стан підприємства	Значення моделі	Характеристика	
		З точки зору ймовірності банкрутства	З точки зору ймовірності рейдерського захоплення
Критичний фінансовий стан	Понад 2,5	Висока ймовірність банкрутства	Висока ймовірність успіху рейдерської атаки
Нестійкий фінансовий стан	1,0-2,5	Вірогідна ймовірність банкрутства	Ймовірність банкрутства існує, але за умови ранньої ідентифікації загроз може бути попереджена
Стійкий фінансовий стан	Менше 1,0	Мінімальна ймовірність банкрутства	Загрози ймовірності рейдерського захоплення мінімальні

Джерело: запропоновано авторами

Вважаємо за необхідне порівняти отримані дані запропонованої моделі раннього прогнозування імовірності банкрутства та рейдерства на досліджуваних підприємствах з іншими існуючими моделями (табл.5) [10].

Таблиця 5

Розрахунок імовірності банкрутства та рейдерського захоплення суб'єктів господарювання за 2015 р.

Підприємства	ПАТ «Турбоатом»	ПАТ «Квазар»	ПАТ «Черкасигаз»	ТОВ «ЧПК»	ПАТ «АЗОТ»
Моделі банкрутства					
Модель Альтмана	5,34	0,27	0,87	0,41	1,64
	ймовірність банкрутства				
	мінімальна	вірогідна	вірогідна	вірогідна	вірогідна
Модель Спрінгейта	2,66	-0,50	0,56	-0,05	0,68
	потенційний банкрут	потенційний банкрут	потенційний банкрут	потенційний банкрут	потенційний банкрут
Модель Таффлера	5,36	7,41	2,56	4,14	3,35
	ймовірність банкрутства				
	невисока	невисока	невисока	невисока	невисока
Модель Ліса	0,31	-0,07	0,05	0,0195	0,027
	ймовірність банкрутства				
	висока	висока	невисока	висока	висока
Модель Терещенка	3,04	-1,59	0,68	-1,55	1,92
	ймовірність банкрутства				
	мінімальна	середня	середня	середня	мінімальна
Модель раннього прогнозування імовірності банкрутства та рейдерства	0,769	5,596	1,841	1,8135	1,212
	ймовірність банкрутства				
	мінімальна	висока	вірогідна	вірогідна	вірогідна
	загрози рейдерських захопленням				
	мінімальні	максимальні	можливі	можливі	можливі

Джерело: складено авторами

Отже, апробація запропонованої моделі раннього прогнозування імовірності банкрутства та рейдерства на п'яти підприємствах України підтвердили попередні розрахунки, здійснені за зарубіжними та вітчизняними методиками, при цьому більш точно вказавши на реальність виникнення загроз рейдерського захоплення.

Висновки. Отже, рейдерство в Україні набуло швидкого поширення і в сучасних умовах є серйозною загрозою підприємницькій діяльності. Рейдери розпочинають захоплення компаній із збору інформації і створення відповідних передумов і в залежності від способу вчинення рейдерства проходять певні основні етапи. Від удосконалення способів і методів рейдерства в Україні значно відстає правотворча і правозастосовна діяльність, внаслідок чого юридична відповідальність та покарання за вчинені злочини неповною мірою відповідають ступеню вини рейдерів та наслідків, що наступили в результаті рейдерської атаки.

Запропонована методика може бути використана як інструмент методики прогнозування банкрутства та рейдерства, як інструмент державного моніторингу стану фінансової безпеки України.

Література

1. Організаційно–економічний механізм протидії злочинам в економічній сфері [Текст] : монографія / за ред. О. В. Червка, І. П. Мігус, Л. В. Гнелицької. – Черкаси : Видавець Чабаненко Ю.А., 2016. – 466 с.
2. Зачосова, Н. В. Правові механізми протидії рейдерству як сучасній загрозі економічній безпеці вітчизняних суб'єктів господарювання [Текст] / Н. В. Зачосова, Д. М. Куценко // *World economy, finances and investments: modern view on the actual problems : materials of the I International research and practice conference, 20–21 November 2012* // *Scientific journal «Aspect»*. – Donetsk : «Tsyfrovaia tipografia» Ltd, 2012. – P. 108–111.
3. Живко, З. Б. Удосконалення державного регулювання у сфері протидії рейдерству [Текст] / З. Б. Живко, З. С. Варналій // *Вісник Харківського національного аграрного університету ім. В. В. Докучаєва. Серія “Економічні науки”*. – 2013. – № 7. – С. 81–92.
4. Камлик, М. І. Рейдерство в Україні: сутність та засоби протидії [Текст] / М. І. Камлик, М. А. Погорецький, В. П. Шеломенцев // *Боротьба з організованою злочинністю і корупцією (теорія і практика)*. – 2007. – № 17. – С. 69–88.
5. Княжанський, В. Штурм власності [Електронний ресурс] / В. Княжанський, Н. Білоусова, А. Дубровик // *День*. – Режим доступу: <https://day.kyiv.ua/uk/article/ekonomika/shturm-vlasnosti>.
6. Мармоза, А. Т. Статистика [Текст] : підручник / А.Т. Мармоза. – К. : Ельга : КНТ, 2009. – 896 с.
7. Веселков, К. В. Міжнародний досвід протидії рейдерським захопленням [Текст] / К. В. Веселков // *Російська юстиція*. – 2010. – № 11. – С. 61–64.
8. Федоров, А. Ю. Рейдерство и корпоративный шантаж (организационно–правовые методы противодействия) [Текст] : [монографія] / А. Ю. Федоров. – Москва : Волтерс Клувер, 2010. – 480 с.
9. Багрова, В. П. Економічний аналіз [Текст] : підручник / В. П. Багрова, І. В. Багрова. – К. : Центр навчальної літератури. – 2006. – 156 с.
10. Мельниченко, О. А. Механізми реалізації державної політики протидії рейдерству [Текст] / О. А. Мельниченко // *Вектори розвитку фінансового потенціалу суб'єктів господарювання : матеріали міжнар. наук.–практ. конф. (1–5 лютого 2014 р.)*. – Харків : Вид–во ХНУ, 2014. – С. 201–203.

Стаття надійшла до редакції 22.09.2017 ©Мігус І. П., Андриєнко В. М.,
Молодецький С. С., Бліхар М. М.

References

1. Chervko, O.V., Mihus, I. P. & Hnylytska, L. V. (Eds.). (2016). *Orhanizatsiino–ekonomichniy mekhanizm protydyii zlochyntam v ekonomichnii sferi*. Cherkasy: Vydavets Chabanenko YU. A.
2. Zachosova, N. V. & Kutsenko, D. M. (2012, November 20–21). Pravovi mekhanizmy protydyiii reiderstvu yak suchasniy zahrozi ekonomichnii bezpetsi vitchyznianskykh subektiv hospodariuvanni. *World economy, finances and investments: modern view on the actual problems : Scientific journal «Aspect»*. Donetsk: «Tsyfrovaia tipohrafia» Ltd, 108–111.
3. Zhyvko, Z. B. & Varnalii, Z. S. (2013). Udoskonalennia derzhavnoho rehuliuвання u sferi protydyii reiderstvu. *Visnyk Kharkivskoho natsionalnoho ahrarnoho universytetu im. V. V. Dokuchaieva*, 7, 81–92.
4. Kamlyk, M. I., Pohoretskyi, M. A. & Shelomentsev, V. P. (2007). Reiderstvo v Ukraini: sutnist ta zasoby protydyii. *Borotba z orhanizovanoi zlochyntistiu i koruptsiieiu (teoriia i praktyka)*, 17, 69–88.
5. Kniazhanskyi, V., Bilousova, N. & Dubrovnyk, A. Shturm vlasnosti. *Den*. Available at: <https://day.kyiv.ua/uk/article/ekonomika/shturm-vlasnosti>
6. Marmoza, A. T. (2009). *Statystyka*. Kyiv: Elha: KNT.
7. Veselkov, K. V. (2010). Mizhnarodnyi dosvid protydyii reiderskym zakhoplenniam. *Rosiiska yustytisia*, 11, 61–64.
8. Fedorov, A. YU. (2010). *Reiderstvo i korporativnyi shantazh*. Moskva: Volters Kluver.
9. Bahrova, V. P. & Bahrova, I. V. (2006). *Ekonomichnyi analiz*. Kyiv: Tsentr navchalnoi literatury.
10. Melnychenko, O. A. (2014, February 1–5). Mekhanizmy realizatsii derzhavnoi polityky protydyii reiderstvu. *Vektory rozvytku finansovoho potentsialu subektiv hospodariuvannia*. Kharkiv, Vyd–vo KHNU, 201–203.

Received 22.09.2017

©Mihus I., Andrienko V.,
Molodets 'kyu S., Blikhar M.